

ról gyökeresen gondoskodni és az ideirányuló javaslatok megtételére bizottságot alakított. E bizottság a maga előadójául dr. *Juhász Nagy Sándort*, a debreceni presbiterium jegyzőjét választotta. A választás nemcsak azért volt szerencsés, mert Juhász Nagy egyházas érzése és hozzáértése közismert, hanem azért is, mert ő eddig nem vett jelentősebb részt a kollégiumi ügyek intézésében és így teljes elfogulatlansággal vizsgálhatott minden kérdést, nem ismervén rá egyik rendelkezésben sem a maga szellemi gyermekére.

Juhász Nagy Sándor javaslatát a kiküldött bizottság néhány változtatással magáévá tette, éppen a könyvtárra vonatkozó részét pedig változatlanul. Így került az ügy az egyházkerületi közgyűlés elé, mely a javaslatot olyan értelemben fogadta el, hogy felhatalmazta az egyházkerületi Elnökséget a szükséges tárgyalások folytatására.

Juhász Nagy Sándort a maga elfogadott proppozíciójának megtételében a kollégium anyagi helyzetének szempontjai vezették. — Alapos vizsgálat után meggyőződött arról, hogy a kollégium a mostani viszonyok közt semmikép sem kerülheti el az összébbhúzóást. Arra, hogy a gimnáziumot, vagy a tanítóképzőintézetet megszüntessék, gondolni sem lehet. A lelkészképzőintézet már de facto megszűnt. A diákjóléti intézmények, nevezetesen a konviktus meg az internátus megszüntetése teljes önkivégzés volna s amellet nem is jelentene nagyobb megtakarítást.

Lehet szó tehát a tanárképzőintézetéről és

a könyvtári terhekről. Ha a tanárképzőintézet feladjuk, ezzel nem pótolható veszteséget szenvedünk, ellenben a könyvtárnak állami kezelésbe, *mindenkor visszavonható letétként átadása* semmiféle joglemondást nem jelent.

Ezekhez a tisztán kollégiumi szempontokhoz csatlakoztak aztán a tárgyalások során a könyvtár használhatóságának szempontjai, a tudományos és kulturális szempontok, amelyek nem arra irányulnak, hogy a könyvtár az egyetem számára tétessék jobban hozzáférhetővé, hiszen erre, mint mondottam, semmi szükség, hanem arra irányulnak, hogy a könyvtár egyáltalán a tudománynak, a kultúrának, sőt a kollégium könyvtárfejlesztési törekvéseinek jobban szolgálhasson.

Ezekről talán más alkalommal.

Kun Béla.

KÖZÉLET

Az ófehértói egyház ünnepe.

A belső és külső épülés annyi bizonyosságával megáldott ófehértói egyház nagy ünnepet ült augusztus 17-én. A közalap 2000 pengős, egyházkerületünk áldott lelkű főgondnoka: gróf Degenfeld Pál ömeltósága 500 pengős és más kegyes adakozók kisebb adományából temploma, paróchiája, tanítói lakásai, iskolatermei restauráltattak; az orgona kijavítottatott s aug. 17-én történt a templom újra való megnyitása

TÁRCA

Az ófehértói református templom megújítása után való újra megnyitása ünnepére szerzett énekek. 1930 augusztus 17-én.

ELŐÉNEK.

*Nyiljatok meg ajtajai
Ez örök hajlékoknak,
Zendüljetez zsolttárjai
Régi nagy századoknak.
Jöjjetek Istennek népe,
Krisztus drága öröksége:
Isten háza készen áll
Isten népe, várva vár!*

DEREKAS VAGY FŐÉNEK.

*Láthatatlan, kit az egek
Nem foghatnak bé soha,
Orcád előtt hű szolgálként
Mennek századok tova,
Atyánk, legyen neved áldva
Hogy ez újult szent egyházba
Eljuttatott kegyelmed;
Legyen áldott szent neved!*

*Nyugodjon meg e szent házon
A te erős oltalmad,
Aki belép, találjon itt
Kegyelmet, nyugodalmat,
Szent igédnek bölcsessége
És szenteid egyessége
Szálljon innen messzire
Mindörökkön örökre...*

KIJÖVŐRE VALÓ ÉNEK.

*Áldott Isten, Urunk, Atyánk,
Hadd boruljunk még Eléd
Ne engedd, hogy elfeledjük
Szentegyházad ünnepét!
Legyen te szent falaidban
És legyen hajlékainkban
Áldott irgalmad velünk,
Jó Atyánk, jó Istenünk!*

Mind a három ének a 98. dicséret: „Mindenhátó! Leborulva...” dallamára megy.

Szerzte az ünnep emlékéül: *Pánczél Jenő*, lelkipásztor.

megható ünnepek között. Id. Magyar István és felesége Kócs Juliánna két gyermekük emlékére két díszes templomablakot készíttettek; új lelkészi szék, szelfogóajtók állíttattak be, úgyhogy a templom kívül és belül teljesen rendbehozva, a külseje szépen befestve, olyan szép lett, amilyen messze földön nincsen. A megnyitó istentisztelet minden nagyobb külsőség nélkül, a gyülekezet és község belsőséges ünnepe volt. A lelkipásztor emlékül szerzett alkalmi énekét énekelte az örvendező gyülekezet a Szabó Géza zeneszerző-orgonakészítő, nyíregyházi tanfelügyelőséghez beosztott menekült czeremester székely tanító (a Kálvineum zene-tanára) által kiválóan rendbehozott s áthangolt Angster-féle orgona zengő kíséretével. S bizony az éppen akkor a templom előtt a szomszéd Máriapócsra jövő-menő búcsúsok közül is sokan betértek a templomot megnézni, benne gyönyörködni. Az ünnep hatása alatt a hívek a még hiányzó harmadik harang (400 kg.) sürgős, még ez évben való beállítását is elhatározták. Olyan boldog, áldott volt a gyülekezet ünnepe és a lelkipásztor öröme, hogy a jó Isten a kegyes lelkek áldozataival segítette őt, hogy ime minden rendkívüli kivétel nélkül, csupán gyűjtések, adományok révén minden rendbehozott e kis, szegény és kedvezőtlen hatásoknak annyira kitett egyházban úgy, hogy egy fillér adóssága sem lett az egyháznak mindeddig. És a belső élet is rendben van. A templom látogatása, úrvacsorával élés, adakozás s — hála a nagyon szigorú egyházfegyelmezésnek! — most már a reverzálisok ügye is ránk előnyös; igazán el-

mondható Isten előtt való nagy hálaadással, hogy az ófehértói egyházi élet a nagyon nehéz idők dacára sok tekintetben példaként világol. Ennek jóleső érzése töltötte el a hálaadás örömeivel augusztus 17-én a gyülekezetet és pásztorát a délelőtti és a délutáni istentiszteleten is. Mert vasárnap délután is sokszor még nagyobb a templomi gyülekezet, mint délelőtt. S a délutáni istentiszteletről kijövet, a templom kapujában kapta meg a lelkipásztor a táviratot, amely értesítette, hogy a nagyrévi gyülekezet azon a napon pásztorává választotta Pánczél Jenőt, az ófehértóiak lelkipásztorát.¹

(Beküldetett.)

¹ Kétszeresen gratulálunk. Szerkesztőség.

IRODALOM

Das Lehrerbildungswesen in Ungarn. Ein Vortrag, gehalten 8. juli 1930 im Lehrerseminar Kreuzlingen. Von Lic. Dr. Stefan Veress, Direktor am reformierten Lehrerseminar, Debrecen. — D. 1930. 8°, 10 lap. — Nagy örömmel vesszük ebből az igen áttekinthetően megírt füzetből tudomásul, hogy kollégiumunk tanítóképző-intézetének jeles igazgatója, tekintélyes külföldi, főként svájci összeköttetésekkel rendelkező, azokat mint eddig mindig, mostani svájci tanulmányútja alkalmával is, amelyet részben a kollégium tett neki lehetővé, hathatósan felhasználta nemzeti és egyházi közművelő-

„Más.“

A multkorában a déli vasúton vagy hetven kilométernyi távolságban végig kellett utaznom a Balaton partján.

Őszintén szólva, még sohasem jártam arra.

Természetesen meghatott ennek a tájéknak szépsége.

Szép jelenet volt például, amikor a lepszényi állomás után előttem állott a magyar tenger azurkék hullámaival, a távoli hegyekkel, erdővel s a hullámok felett szálldogáló sirályokkal és dobos gémekekkel.

Szép jelenet volt, amikor a vonat ablakából, a sok apró, vérszegény fővárosi gyermek lármáznia kezdett a Balaton láttára: Éljen! Éljen!...

Mindenféle kérdezősködés, magyarázat nélkül, régebbi rézmetszetek, képek után azonnal felismertem a tihanyi templomot és Szigliget várát.

Amikor Tihanyt szemléltem a vonat ablakából, néhai jó Mácsay Sándor debreceni ének- és zene professzorunk jutott eszembe, deresedő nagy hajuszával és az elmaradhatatlan taktus-pálcával.

Amint a vonat kerekei kattogtak, mintha csak a debreceni diák-dalórda zengedezte volna amaz örökké szép strófát:

Mig azok kik bűt, bajt nem szenvednek
A boldogság karjain,
Vigadoznak a kies Fűrednek,
Kútfejn és parijain.
Addig én itt sírva sírok,
És te Nimfa, amit én nem bírok,
— Verd ki zengő bérceken!

Hát szép a Balaton. Szó sincsen róla, nagyon szép.

De nem utolsó ám az a főiskola sem, amelyiknek deákjai közül Csokonai Vitéz Mihály már száz évvel ezelőtt — amikor a magyar írókban még alig volt némi fogékonyság a természet szépségei iránt — észrevette a Balaton páratlan szépségét.

Ti, ma élő debreceni diákok! Lesz-e közöttek valaki, akinek emléke, egy-egy pompás költeménye, túl fogja élni az időt, a századot!? Akinek egy-egy remek nótája, eszébe fog jutni majd száz év múlva egy-egy szerény utasnak a Balaton partján?

... Más!

*

désünk ügyének rokonszenves külföldi körök előtt való ismertetésére. Az előadás legnagyobb részében a magyar és különösen a debreceni református tanítóképzés történeti kialakulását mutatja be, de végül a jelenlegi állapotra nézve is szolgál felvilágosításokkal, mégpedig az előadást meghallgatott svájci növendékek által feltett kérdésekre adott feleletek érdekes és közvetlen formájában. A füzetben megnyilvánuló ügybuzgalom és felelősségérzet minden elismerést megérdemel, a nyomtatásnak azonban nem volna szabad német orthographiai hibáktól hemzsegnie. ri.

Minden egyházi okmányra, iratra, levélre ragasszunk árvabélyeget!

ISKOLA

A debreceni református egyház tanítónőképzőintézetének s a vele kapcsolatos gyakorlóiskolának és internátusának *Értesítője* az 1929—1930. iskolai évről. Szerkesztette: *dr. Papp Ferenc* igazgató. A Dóczi-intézet tanítónőképzőintézetében is igen komoly és igen törekvő munka folyt. Az intézetben igazgatóval együtt 11 tanár, 4 óraadótanár és 3 hitoktató tanított. A tanári kar ez évben is élénken munkálkodott — hivatalos munkáján kívül — irodalmi és társadalmi téren. Az intézetbe 202 növendék vétetett fel, akik közül vizsgálatot tett 196. A növendékek vallása: református 189, evan-

gélikus 5, róm. kath. 1, unitárius 1.751 elkész. tanár és tanító gyermeke volt a növendékek között. Az intézet a leánynevelőintézet új épületében van elhelyezve. A növendékek összesen 23,748 P jótéteményben részesültek (nincs benne az internátusi segély). A református iskola ősi tradícióit, az iskola rendeltetését szem előtt tartva, különös súlyt helyezett a tanári kar a vallásos nevelésre, a református keresztyén világnézet építésére és a hazafiúi érzés ápolására. Rendszeresen résztvettek a növendékek templomi és ifjúsági istentiszteleteken. Rendezett az intézet egy nagyobb kirándulást a Magyar Középhegységbe. A testi nevelésre is különös gond fordított. Fegyelmi eset ez iskolai évben sem fordult elő. *Tanári kar* 13 *rendes és négy módszeres értekezletet tartott.* — A gyakorlati kiképzés a tanterv és utasítás kívánalmainak pontos követésével végeztetett. Egy V. éves növendék átlag hatszor tanított. *A növendékek szemináriumi munkát is végeztek.* Az ifjúság körében működött Ifjúsági Leányegyesület, Ifjúsági Önképzőkör és Vöröskereszt-Egyesület, Ifjúsági Segítőegyesület, Németnyelvi Önképzőkör. Egészségi állapot kedvező volt. Magaviselethől a növendékek, egy kivételével, aki kettős osztályzatot nyert, mindnyájan jeles érdemjegyet kaptak. Előmenetel a statisztika kimutatása szerint jó. Képesítővizsgálatot tett 39 növendék, akik mindnyájan oklevelet nyertek. Az intézettel kapcsolatban két gyakorlóiskola működött 68 növendéssel. *Az intézet a jövő tanévben ötödik évfolyamát párhuzamosítja, mivel ezideig 30 érettségi vizsgálatot tett.*

A felekezeti béke problémájával a mai világban nagyon sokat foglalkoznak egyházi és világi lapjaink.

— Mi lesz egy kultúrharc esetén? Mi lesz, ha kitör egy vallásháború?! — vetik oda komoly ábrázattal, vészjósló gesztusokkal, fontoskodni szerető, nagyképű honfitársaink.

Hát bocsánatot kérek a mi komolykodó, vészjósló ábrázatú polgártársainktól, ha itt azt merészelem mondani: Ne féljenek, nem lesz semmi sem!

Én legalább úgy látom, hogy a mi egyszerű, vidéki polgártársaink a legnagyobb békeességben, egyetértésben élnek.

A falusi, egyszerű nép élete rendszeren vasárnap délután nyer némi kifejezést.

Erre legalább mifelénk a Tiszamentén ilyenkor együtt üldögélnek a kapuban a református, a róm. kath. és gör. katolikus atyafiak. Együtt pipázgatnak, beszélgetnek, kártyáznak. Vagy jó szabolcsi kifejezéssel élve: Filkóznak.

Eszükágában sincsen sem a Bouillon Gottfried, sem pedig a Rótszakállú Frigyes csapataba keresztes vitéznek beállani.

Szóval bátran megállapíthatjuk, miszerint a felekezeti türelmetlenség oka nálunk nem az egyszerű nép szívében keresendő. Hanem igenis

azon atyafiaknak a szívében, akik — fájdalom — abban a meggyőződésben élnek, miszerint a protestantizmus dehonesztálása, rágalmazása a mai világban jó üzlet, pompás üzlet. S némely életpályákon biztos támpillér, lajtorja a magasság felé...

Egy másik oka, természetesen, a népiskolák s a felsőbb tanintézetek államsegélyének problémája. Ez a probléma ma — szerény nézetem szerint — a felekezeti béke zongorája.

A saját tapasztalataim után bátor vagyok azt állítani, miszerint ezen a zongorán fent a magasságban kissé harmónikusabban is lehetne játszani...

... Más!

*

A régi jó világban, ittebei papkoromban, egyik farsangi alkalommal, egy szerb-ittebei mulatságon vettem részt.

Szólt a gitár és a tamburica, amit ma már — fájdalom — csak rádión hallgathatok.

Kellemes és érdekes társaságba kerültem. Az ottani két gör. kel. szerb papnak és egy róm. kath. plébánosnak a társaságába.

Komoly dolgokról beszélgettünk. A többek között arról, hogy hogyan kell vezetni a népet?

— Mi — mondá a róm. kath. plébános —

tanuló kérte felvételét. Az internátus közös a leánygimnáziuméval, értesítőjével kapcsolatban róla már megemlékeztünk. Örömmel állapítjuk meg az Értesítő beszámolásából is, hogy leánynevelésünk nagyon fontos ága, a református tanítónőképzés is igen jó kezekben van.

(mb.)

A sárospataki református főiskola theol. akadémiai és gimnáziumi Értesítője az 1929—30. iskolai évről. Összeállították: *dr. Mátyás Ernő* akadémiai- és *Elekes Imre* gimn. igazgató. LXXIV. évfolyam. Az elmúlt iskolai év történetéről a közgazgató jelentése számol be. A theol. akadémiának mindkét félévére 79 ifjú iratkozott be, a gimn. tanulók összlétszáma: 513. Az egyes intézeti ágaknak az elmúlt iskolai évben zavartalanul folytatott munkájáról a biztató jelenségeknek egész sorát lehet egybefűzni. A gimnázium a modern pedagógia legmagasabb mértéke szerint igyekezett végezni munkáját. A theologiai oktatás terén világszerte krízis mutatkozik. E válság nálunk pedig annál mélyebb, miután a tanítóképzés megszerzése kötelezővé tételének küszöbön állása folytán, egy a felemlítettől eltérő kulturális munka műhelyévé lehet a theologia bizonyos kényszerítő körülmények folytán. Jóleső érzéssel kell azonban megállapítani, hogy az ifjúságnak egyre inkább megnyílik a lelke az Igének és az újjáteremtő Léleknek a befogadására, hogy egyre egységesebbé lesz a fődolgokban, hogy a múltévi eredményhez képest mindig tisztább az ifjúság egyetemének erkölcsi felfogása, hogy tanulmányi szempontból is mindig szebb az

megyünk arra, amerre a felsőbb hatóságunk parancsolja.

— Mi — mondá az egyik lelkes fiatal szerb pap — arra megyünk, amerre a nép megyen. Megyünk mindenütt utánuk. Mindenütt a néppel. Csak a néppel!

— Mi — szóltam én is — megyünk a Biblia, az Evangéliom után.

Húsz éve már elmúlt ennek az összejövételnek, mulatságnak.

S most húsz év múlva, látva a távol keleten az orosz bolsevizmus irtózatot uralmát, a gör. keleti egyház világraszóló, világtörténelmi csődjét, sokszor szeretnék lemenni a gitár és a tamburica hazájába.

Nagyon sokszor jut eszembe az én egykori kedves, fiatal szerbpap kollégám, barátom. Sokszor szeretném előtte némi nyájassággal, tréfásan elmondani: Hát kedves, jó kollégám, nem jó mindig a nép után menni. Mert hát aki mindig a nép után megyen, úgy jár, mint aki világtalan létére vakkal vezeteti magát. Mindketten a gödörbe esnek!

*

A viszontolvasásra!

Baráth Imre.

eredmény nemcsak a tantervi kötelező munkáde a tudományos önképzés terén is. Megemlékeztünk, hogy a tanárok közül az elmúlt évben nyolcan voltak külföldi tanulmányúton, a theologiai hallgatók közül pedig heten. Az iskola több valóságos, hazafias és kulturális jellegű ünnepélyt rendezett. Ami az intézet missziói munkáját illeti, igen szép az, ami előttünk áll. A theologiai akadémián a tanárok öt bibliakört vezettek az egész éven át, az ifjúság kebelében saját maguk által vezetve, hat bibliakör működött. Az ifjúság gyermekpasztorációt, vasárnapi iskolai munkát, tanyai- és családi istentiszteleteket végzett. A theologus ifjak a tanítónövendékek között három, a gimnáziumi tanulók körében pedig 18 bibliakört vezettek. Meg kell emlékezni a tanári bibliakör munkájáról is, amely ez évben is megszakitás nélkül folyt. Az ifjúság körében 14 ifjúsági egyesület (cserkészcsapat) működött. Fokozott mértékben használták a növendékek a főiskolai könyvtárt. Az internátus olcsóság és mintaszerűség tekintetében az ország legelső internátusai közé tartozik. Nagyban elősegíti a munkát az internátusnak az elmúlt iskolai évben történt kibővítése, mely alkalommal a szer-tárok és egyetek is megfelelő helyiséghez jutottak. A tápintézetben 347 növendék étkezett: 66 theologus; 281 gimnázista. Az egészségi állapot megnyugtató volt. A tanári kar igen élénk tevékenységet fejtett ki irodalmi, tudományos és társadalmi téren. A theol. akadémiának van öt rendes, két helyettes, két óradadó tanára. Az akadémia által kitűzött pályázatok eredménye szépnek mondható. A gimnáziumban 20 tanár és négy hitoktató működött. A törvényszabta tanítási anyag minden osztályban elvégeztetett. A gimnáziumi tanulók tanultak, mint rendkívüli tárgyat német tárgyalást, franciát, gyorsírást, szabadkézi rajzot, csoportos zenét, céllövészetet. Az egyházi nevelés tekintetében az iskola most is minden lehetőet elkövetett. Az Országos Református Missziói Bizottság javára a heti 2 filléres adakozásokból 304.60 P gyűlt be. A szünidőkről visszatérő ifjúság illetékes lelkészeiktől hozott igazolvánnyal köteles tanúsítani, hogy odahaza is templomba járt és egyházas életet élt. A növendékek vallásos nevelésének a mélyítésére szolgált az I. Rákóczi György Egyesület. Az intézetben 35 növendék konfirmált, akik emléklapon kívül egy teljes Bibliát is kaptak. Az intézet növendékei több kiránduláson vettek részt. Nagy gond helyeztetett az egyházas, kulturális nevelés mellett, a hazafias nevelésre is. A gimnáziumi tanári kar három szülői értekezletet tartott. A gimnáziumi tanulók összesen 25,294 pengő jótéteményben részesültek. A vizsgálatot tett 484 gimnáziumi tanuló közül református volt 387. Tanulmányi előmenetelben jeles 47, jó 103, elégséges 244, 1 tárgyból elégtelen 31, két tárgyból 44, több tárgyból 15. Érettségi vizsgálatra jelentkezett 46 növendék, jelesen érett 3, jól 16, érett 21, javítóvizsgálatra uta-

sittatott félev mulva 5. ismétlésre 1. Az értesítő szép és komoly, a mult tradícióihoz illő eredményes munkáról tesz tanubizonyságot. A függelékben Maller Sándor főgimnáziumi tanár emlékezetét Benkő Béla gimn. tanár örökíti meg. E helyen van közölve Tárcezy Árpád értékes székfoglaló értekezése: Perényi Péter politikai magatartása, különös tekintettel pártváltogatásaira, valamint Szilágyi Benő gimn. tanár Görög földön c. leírása. (mb.)

EBBŐL A VILÁGBÓL

Differenciák az egyházi szolgálat értékelése tekintetében.

Igaz ugyan, hogy Pál apostol szerint „a szolgálatokban különbség van” (I. Kor. XII. 5.) de ő ezt nem olyan értelemben mondta, amilyenné ma már elferdült például a lelkészi szolgálatok értékelése. Sokan hajlandók ma már nem magát a szolgálatot, annak tartalmát és jelentőségét nézni az Isten országa szempontjából, hanem a hivatallal járó díszet, méltóságot és a világi szempontból való respektust, előnyt tartani a fontosabbnak. Szóval nem a belsőt, a lényegét és értelmét a szolgálatnak, hanem a külsőt, a mázt. Ezzel megcsúfolják azt az apostoli ígét, hogy „mi nem a láthatókra, hanem a láthatatlanokra nézünk”...

Így történik meg aztán, hogy a prédikáló és vallásitanító lelkész közt sok-sok vonatkozásban óriási különbséget tesznek. Hogy többet ne mondjak, az egyiket a gyülekezet választja, a másikat „csak” a presbiterium. Az elnevezésekben is — ami ugyan nem látszik fontosnak és mondjuk, hogy nem is az — mennyi a különbség! Van lelkész, van hitoktató, van vallásitanár és van vallásitanítólelkész.

Azzal nem foglalkozom hosszasan — mert nem akarom hinni —, hogy nagyobb helyeken, ahol a fentebb elsorolt lelkészi típusokból több is van, a parókhús lelkész alig áll szóba és alig fog kezdet a vallásitanítóval s ha ő leereszkedik is a „kollega úr”-hoz, de hasonló megszólítást el nem tűr tőle s a „Nagytisztelítű Úr”-nál alább nem adja! Ilyen körülmények közt miért tiltakozunk az ellen, hogy hierarchikus sarzsik nálunk is vannak?...

És csodálkozhatunk-e, ha rólunk olyan közvélemény alakul ki, az újabban szaporodó egyházi vicek formájában, hogy a fiam „ha Isten segíti, pap lesz, ha nem segíti, akkor csak hitoktató!”... És nem hibásak vagyunk-e abban mindnyájan, hogy egy-egy nagyobb, díszesebb paróchiába csak súlyos — ha nem is megszámlálhatatlan — ezer pengő árán lehet bejutni, míg hitoktatónak, vallásitanító lelkésznek szinte pironkodva pályázunk, akkor is ama sanda gyanúnak kitéve, hogy „muszáj” volt mennünk!

Szerény és igénytelen tollammal már éveket

kel ezelőtt is hirdettem, hogy embereinket, papjainkat „szolgálatra, nem paróchiára” kell nevelnünk! S közvéleményünknek is oda kell fejlődnie, hogy az egyházi (spec. lelkészi) szolgálat értékelése tekintetében a fent vázolt differenciák, helyesebben hibák ne verjenek gyökeret és ne mérgezzék amúgy sem teljesen egészséges közszellemünket!

(Szamoskér.)

Kósa Béla.

*

A szerkesztő jegyzete: Bármennyire nem tartozunk is a történelmi materializmus iskolájába, ebben az adott esetben nyilván meg kell látnunk, hogy ez a beteg helyzet elsősorban a vallásitanító lelkészi állások igen mostoha anyagi ellátása következtében alakult ki egyházainkban. A világ szelleme, sajnos, mai magyar református egyházunkban még mindig sokkal jobban benne ül, hogysen még maguk a lelkészi személyek is teljesen és minden esetben mentesek volnának attól a kísértéstől, hogy az egyes lelkészi kategóriákat anyagi javadalmazásuk alapján értékeljék — még társadalmilag is. Ez is nagy baj és nagy szégyen — de még sokkal nagyobb baj és szégyen az, hogy a hitoktatói státus tényleg kezd egyet jelenteni anyagiakban a pária-státussal, aminek lelki kihatása azután magának a hitoktatásnak és a vallásos nevelésnek a munkájára egészen nyilvánvalóan végzetes. Az államra való anyagi ráutaltságunk sehol sem termett és fog teremni olyan kárhuzatos gyümölcsöket, mint éppen ezen a ponton. Igaz, hogy ma a rendezés anyagi nehézségei szinte lebírhatalanoknak látszanak — de vajjon nem lesznek-e még sokkal lebírhatalanabbak majd azok a szellemi és erkölcsi nehézségek, amelyek abból fognak előállni, hogyha majd a mostoha gyermekként kezelt mostani vallásitanító lelkészi gárda neveltjei felnőnek és csak annyi tüzet, vagy még annyit sem hoznak oltárainkhoz, amennyit rosszul fizeteit és valószággal kiuzsorázott vallásos nevelőiktől kaptak volt? Ez megint nem történelmi materializmus, vagy ha az, akkor az az I. Kor. 9:4—11. és számos újszövetségi parallelje is.

„A mi lapunkat már több ízben megkeresték, hogy szóljon hozzá a politikai választási mozgalmakhoz is. Nem tette meg, mert öneki, mint egyházi lapnak, nincsen egyéb feladata, csak az, hogy az egyháznak és az egyházra bízott menygyei üzenetnek álljon szolgálatára. A legkevésbé tarthatik lapunk teendői közé az, hogy bizonyos politikai csoportok mellett, vagy ellen megnyilatkozzék. Ez azonban igazán nem jelent a részünkről közönyösséget ama férfiak komoly buzgalma iránt, akik a politikai életben is tisztességet akarnak szerezni a Krisztus nevének. Mitőlünk távol áll az az istentelen jelfogás, amelyet valahol olvastam: „Akárhogyan választunk, mindegy — minden esetben ügyis csak vétközünk.” — Nem, Isten nem tette a mi keresztyéni felelősségünket ennyire könnyűvé. A politikai választá-

soknál is nyilvánvalóvá lesz az ősi ellentét: Isten vagy az ember. És hoggyha az istenellenesség és az emberbárványozás politikai pártelvé lesz, akkor Istennek nyilván az az akarata, hogy minden erőnkkel ellene szegüljünk egy ilyen elvnek és az alapján álló pártnak. Most ne foglalkozzunk azzal, vajjon Isten előtt egyenlő értékű-e a kommunista meg a monarchista államrendszer. De amikor valaki kommunistára, vagy német-nemzetire szavaz, akkor tulajdonképpen nem az illető jelöltnek az államról való jelfogását támogatja, hanem azt a szellemet mozditja elő, amelyik az illető pártban testet öltött. Az ellenség tehát, amelyik ellen minékünk egyházban és politikában egyformán küzdenünk kell, valójában az a forradalmi szellem, amely az embert isteniti, legyen akár egy emberről szó, akár egy kollektivitásról. A mi lapunk politikai cikkek írását a politikai sajtóra bizza, azzal azonban, hogy állandóan bizonyosságot tesz Istenről, mint egyetlen és souverain úrról, hétről-hétre forradalomellenes magvetést hinteget."

Koljhaus W. a Reformierte Kirchenzeitung f. é. 35. számában. (Mutatis mutandis magyar viszonyainkra és református egyházi lapjainkra is találó kitünő glossa!)

HALOTTAINK

Adorján Zoltán ny. porsalmi lelkipásztor életének 70. évében Kőmöröben elhunyt.

Osvald Kálmán volt apácaszakállasi lelkész életének 59. évében hosszas szenvedés után augusztus hó 24-én elhunyt. Theologiai tanulmányait Pápán és Debrecenben végezte. — Hosszabb tanulmányt fordított Robertsonról s nagy sikert ért el svéd szépirodalmi fordításaiival. Művelője volt a vallásos lírának. Másirányú költeményeit a legelőkelőbb szépirodalmi lapok közölték.

Takács Ferenc lelkész, a debreceni theológiának egykori jeles növendéke Csíkszeredában 32 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. A művészlelkű, nagytehetségű ifjú lelkipásztor emlékét kegyelettel őrzik családja, hívei és barátai.

Áldott legyen emlékezetük!

KÜLÖNFÉLEK

Dr. Révész Imrét a Kormányzó úr a vallás-és közoktatásügyi Miniszter előterjesztésére a Tisza István-tudományegyetem egyháztörténelmi tanszékére, a nyugalombavonult dr. Pokoly József utódként, augusztus hó 30-án Gödöllőn kelt legmagasabb elhatározásával nyilvános rendes tanárnak nevezte ki.

A diaspóra-misszióról nagyon érdekes és tanulságos előadást tartott **Nagy Kálmán** érseksanádi lelkész a solti egyházmegye missziói előadója a missziói előadók legutóbbi értekez-

letén. Nagy Kálmán többévi fáradságos munkával megszervezte a szórványok lelki gondozását. Előadásában tapasztalatait, munkájának meglepő eredményeit és azokat az elveket ismerteti, amelyek beváltak a gyakorlatban s amelyeket javaslatokba foglalva az előadók értekezlete az Egyetemes Konvent elé terjeszt. **Nagy Kálmán** előadását a *Reformáció* két utóbbi száma közölte. E két szám 1 P-ért (mely postabélyegben is beküldhető) megszerezhető a Reformáció kiadóhivatalánál, Sárospatakon.

A debreceni református Kollégium tanévnyitó ünnepélye szeptember hó 9-én délelőtt 10 órakor lesz.

Az Országos Református Lelkészegyesület szeptember 16—17. Balatonalmádiban tartja konferenciáját s 18-án Polgárdiban évi rendes közgyűlését.

A balatonfüredi református gyülekezet aug. 24-én bensőséges ünnep keretében ülte meg temploma felépítésének és felszentelésének századik évfordulóját. A füredi reformátusok teljesítménye száz évvel ezelőtt a hitbuzgóság csodája volt. A templom költségét a hívek saját maguk adták össze, több mint 28,000 forint értékben.

A Rádió-szabadegyetem előadásán a debreceni kollégiumi diákéletéről felolvasott az elmúlt vasárnap dr. Nagy Sándor főgimnáziumi vallás tanár, a műsort kiegészítő debreceni énekkart pedig Szigethy Gyula debreceni főiskolai zenetanár vezette.

Negyvenéves találkozó. A debreceni református kollégium tanítóképzőintézetének 1890—1891-ben végzett növendékei augusztus 27-én Hajdúszoboszlón az ORTE-gyógyházban tartották negyvenéves találkozójukat. Annak idején 29-en végeztek, 18-an vannak életben s közülök 12 vett részt családjával a találkozón. A találkozó résztvevői elhatározták, hogy öt év múlva újra találkozóra gyűlnek össze.

Jubiláris egyházmegyei közgyűlés. A külső-somogyi egyházmegye most tölti be fennállásának 300. esztendejét. Ezt az alkalmat szeptember 9-én, a dombóvári református templomban díszközgyűlés keretében óhajtja megünnepelni. — Az ünnepély kapcsán a dombóvári egyház vallásos ünnepélyt rendez. Szeptember 10-én az egyházmegye rendes közgyűlését tartja.

Az egrí református egyház eladja cca 55—65 kilogramm g-hangú harangját és jókarban levő pedálnélküli, négyváltozatú orgonáját, október végén leendő elszállításra, mert addig ezt használja. Érdeklődők forduljanak az egrí református lelkészi hivatalhoz.

Szerkesztői üzenet.

P. J. Ó. Hálás köszönet. Reméljük, új és még nehezebb órhelyeden sem fogsz lapunkról megfélekedni. *Leviticus 6:13!* — A másik dolgot illetőleg pedig: *I. Korinthus 13:8!*

Hivatalos értesítés.**Pályázat.**

A porcsalmi (Szatmár m.) református egyház pályázatot hirdet a IV. sz. tanítói állásra. Javadalma: helyi 30% és lakbér, a többi állami segély. Kötelesség: a kijelölt osztály, vagy osztályok (jelenleg a II. oszt.) tanítása, belmissziói munka végzése. Mivel zenében jártasak előnyben részesülnek, a zenéhez értés a kérvényben kitüntetendő. Az állás azonnal elfoglalandó. Kérvények a lelkészi hivatalhoz küldendők. Pályázhatnak okl. tanítónők és tanítók.

Varga Ferenc,
lelkész.

TARTALOM: Kun Béla: A kollégiumi nagykönyvtár. — Tárcsa. — Közélet: Az ófehértói egyház ünnepe. — Irodalom. — Iskola. — Ebből a világból: Kósa Béla: Differenciák az egyházi szolgálat értékelése tekintetében. — Halottaink. — Különlélek. Szerkesztői üzenet. — Hivatalos értesítés: Pályázat.

Laptulajdonos: Dr. KUN BÉLA.

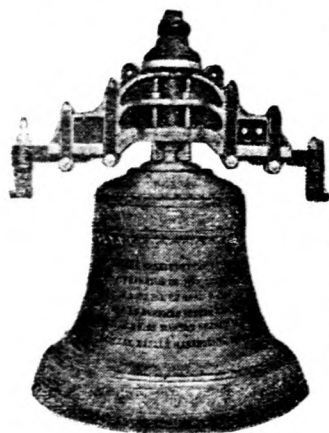
Magyarország aranykoszorús mestere

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-U. 77. SZ.

Telefon: Aut. 913-53. sz.

A törökszentmiklósi református egyház részére készült 1770 kgr.-os harang.

Az 1900. évi párisi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításon nagy aranyéremmel kitüntetve.

Költségvetéssel díjmentesen szolgál.

Előnyös fizetési feltételek. Számos egyházi elismerőlevél.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

✱

Kitűnő lütképeségű magyar „Perpetuum“-kályhák.
Magyar gyártmányú zománc-edények,
zsír-bödönök, dísznőrlő-képek, husvágó-gépek.
Telefon 6. és 15-48.

Debrecen sz. klr. város és a Tiszántúli Református Egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1930-2001.

Fontos kérelem a Nagytiszteletű Lelkész Urakhoz!

Nagytiszteletű Lelkész Úr!

Felügyelő bizottságunk legújabb határozata értelmében szállítást csak abban az esetben eszközölhetünk, ha a megrendelések gondnoki jóállással, pecséttel és aláírással vannak el látva a beérkezés alkalmával.

A késedelmes elintézés és felesleges levélváltás elkerülése érdekében alázatos tisztelettel felkérjük a Nagytiszteletű Református Egyházak mélyen tisztelt Vezetőségét, hogy cégünkhöz intézett nb. rendelését felettes hatóságunk rendelkezésének megfelelő értelmezésben kiállítva, megküldeni méltóztassanak.

Az említett jótálló nyilatkozatot úgy méltóztassék kiállítani, hogy az a jövőben is érvényes legyen, vagyis „visszavonásig érvényes.”

Tekintettel, hogy ezen formalitásnak betartása semmi akadályba nem ütközhet, alázatos tisztelettel kérjük cégünk kegyes pártolását és mi ígérjük, hogy beérkező nb. rendelésüket az előírásnak megfelelően közmegelegedésre fogjuk sorrend szerint elintézni.

Vagyunk a Nagytiszteletű Lelkész Uraknak kegyes támogatását kérve

alázatos tisztelettel:

MÉLIUSZ könyvkereskedés

Debrecen, Ferenc József-út 26. sz. Telefon: 270